

Fakkegrav - Rohden - Daugård strand

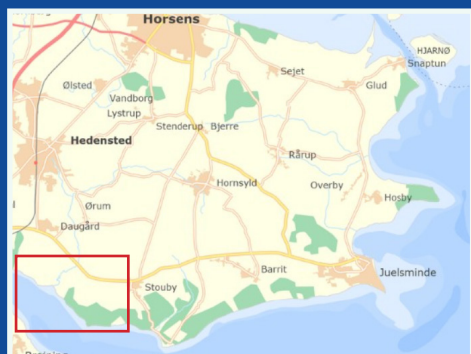
Kysthistorier - kysten rundt om Bjerre Herred nr. 7

Kysthistorie-serien omfatter 7 vandretursfoldere med mere end 200 "historiske steder", der er værd at besøge.

På vandreture langs kysten rundt om Bjerre Herred kan man få fine naturoplevelser og finde spændende spor fra fortiden.

Kysten rundt om Bjerre Herred rummer et hav af spændende historier og en betagende natur, der spejler sig i bølgen blå.

Så tag vandreskoene på og gå en tur i historien med udsigt til frisk luft, bølgeskvulp og skønne naturoplevelser.

I bogen "Kysthistorier - til fods langs kysten rundt om Bjerre Herred" fortælles videre om stedernes historier, natur og herligheder. Her er flere lokale beretninger om bl.a. landskabet, folk, skovene og dyrelivet.

Man kan hente folderne med alle kysthistorierne ved at scanne QR-koden eller ved at gå ind på

gludmuseum.dk/kysthistorier

Vandre langs kysten

Stranden er på lange stræk så smal, eller spærret af jord, sten og træer, der er skredet ned, så det er umuligt at gå der.

I stedet må man gå på skovvejene og kan så tage en afstikker ned til fjorden, hvor det er muligt.

Landskab og historie

Strækningen er præget af stejle skråninger ned mod fjorden og ådalene. Man skal ikke langt væk fra kysten før man flere steder er oppe i 60-70 meters højde. Det kan være besværligt, men til gengæld er der ofte en fantastisk udsigt over fjord og landskab.

De lerede skråninger har været umulige at opdyrke, så skovene har fået lov at blive stående og spejle sig i bølgen blå.

Fortidsminder og sagn

Gravhøje og fortidsfund minder os om tidligere tiders beboere.

De mest markante steder har ofte en historie at fortælle - f.eks. som Guldhøj i Grund Skov, hvor der vist nok er begravet en guldskat. Tre mænd ville grave skatten op. Det kunne kun ske en torsdag ved fuldmåne og alt skulle foregå i tavshed. De fandt først en kugle så let som en fjer, men da der kom to kokke (haner), som trak et læs hø, skreg mændene højt og det hele var ødelagt. Mændene løb rædselsslagne ned over bækken i Fagerdal.

En af dem faldt og råbte forskrækket "Lille Fanden, tag mig ikke!". Heldigvis blev de alle reddede og nu er højen fredet !

Fiskere

Flere steder langs kysten har der ligget små fiskerhuse helt nede i strandkanten. De har haft meget lidt plads på den smalle strand, så de måtte beskytte deres lille strimmel have med pæle og fletheegn ud mod fjorden.

Fiskerne var ofte fattige, men foretrak det friere liv ved fjorden, fjært fra bønder, herremænd og andre arbejdsgivere.

Fakkegrav

I midten af 1800-tallet kunne den stigende produktion af korn afsættes til gode priser i udlandet. Købmand Christian Andersen fra Vejle byggede et kornpakhuis på stedet i 1869.

I travle perioder holdt de lokale bønder i kø for at komme af med deres korn til købmanden, der eksporterede det videre ud i verden. Der var også købmandsbutik og kalkbrænderi.

I 1879 byggede man også badehotel og restaurant. Med faldende kornpriser på verdensmarkedet løb tiden fra kornpakhuset, der blev indrettet med værelser og omdøbt til "Annexet".

Fakkegrav blev et populært sted til søndagsudflugten, ikke mindst da man begyndte at kunne sejle derud med dampbådene fra Vejle.

Også de unge tog gerne turen til Fakkegrav, når der var onsdags- eller lørdagsbal i "Hønseset" - en pavillon ved siden af badehotellet.

Hotellet brændte i 2012 og efter ca. 10 år som brandtomt blev det hele ryddet, så der kunne bygges nyt, hvor de gamle bygninger lå.

Sejlads på fjorden

Der har været kongelig privilegeret færgefart fra Fakkegrav og Rosenvold over til Trelde på den anden side af fjorden.

Turen var "den lige linje", hvis man f.eks. skulle fra Horsens og videre til Fredericia.

Vejle Dampbåde, der sejlede til Munkebjerg og Tirsbæk, udvidede ruten til Rosenvold og Fakkegrav i 1894.

Vejle Fjord Hotel

Startede som sanatorium til behandling af tuberkulosepatienter den 1. marts 1900.

Beliggenheden i den frie natur på en sydendt skrånning ved skov og strand var valgt med omhu. Sol, frisk luft og motion var en vigtig del af behandlingen. Patienterne kunne ligge i deres senge ude i solen og der blev anlagt kurstier af forskellig sværhedsgrad.

I 1957 blev tuberkulosebehandlingen indstillet, bygningerne gennemgik en modernisering og blev taget i brug som Jysk Nervesanatorium. I 1987 inddrog man behandling af patienter med erhvervet hjerneskade. I 1989 ombygges med kursusfaciliteter som mål.

I 2005 – 2008 igen en omfattende om- og tilbygning, så stedet får sin nuværende størrelse, med adskillige aktiviteter.

Kurparken fremstår som oprindeligt og hele området er åbent for besøgende. Hotellet har en folder med vandrestierne i parken.

Træskohage Fyr

Fyret blev opført i 1904 for at lede skibene sikkert ind gennem fjorden.

Det er 16 meter højt og fungerede som vinkelfyr, indtil Decca (radionavigation) i 1982 tog over og gjorde fyret overflødig.

Lokale ildjæle stod bag, da fyret blev totalrenoveret i 2017. I dag fungerer fyret om udkigstårn, og man må gerne kigge op.

Mange fugle trækker hen over Træskohage, og fyret er et populært sted for fuglekiggere.

Flystyrt ud for Træskohage

I november 1942 styrtede et engelsk fly ned i Vejle Fjord ud for Træskohage Fyr. Lokale folk roede ud og fandt 2 overlevende og en druknet. De to sidste besætningsmedlemmer blev aldrig fundet.

Ulleruphus

Rundt i skov og ved strand findes spor efter tidligere beboelser. Det er typisk små ejendomme, hvor man levede af landbrug og fiskeri, suppleret med arbejde i skoven eller på gårdene.

"Ulleruphus", der lå ned til vandet i Ullerup Skov var beboet indtil midt 1960'erne. Herefter blev det brugt af spejderne og børnehjemmet Kildebjerget som weekend og feriehytte i nogle år. Det blev revet ned i 1980'erne og i dag er der kystlejrplads med shelter på stedet. Der er fri teltning i Grund og Ullerup skove.

Rohden Gods

Rohden er opstået i nyere tid ved en sammenlægning af gårdene øverst på bakkekammen - højt hævet over fjord og ådal.

Der hørte usædvanligt meget skov til gårdene "Over Rohden" og "Neder Rohden", der i 1600-tallet takseredes til hele 166 svins olden.

Gården er senere udvidet ved køb af Årup Mølle, de to Ullerupgårde og en del af Ullerup Skov. Den hvide hovedbygning, stod færdig i år 1900. I dag er Rohden ejet af Anders Kirk Johansen. Ved yderligere opkøb af ejendomme og jord drives i dag under Rohden 710 hektar, plus jord i forpagtning.

Daugaard Strand

Der er 4 afmærkede vandreruter i området fra Korshøj og over omkring Ulbækhøus. Ruterne, der er fra 1 til 4 km lange udgår fra p-pladserne ved Korshøj, Skovhave, Ulbækhøus og Askebjerg.

Rohden

Der er en godt 5 km lang gul rute ved Rohden, hvor man kommer fra Tingbjerg Skov ned langs Rohden ådal og Fællesskov. Ruten går op til et enestående udsigtspunkt på marken højt oppe over fjorden og hen forbi Rohden Gods.

Ullerup - Grund

Skovene er ejet af Naturstyrelsen. Der er mange muligheder for gåture i skovene og langs kysten fra Ulleruphus til Træskohage Fyr. Der er flere private ejendomme i skovene, og man bedes respektere skiltningen ved disse. Længst mod nord i Grund Skov ved den røde lade er der en indhegnet hundeskov, hvor hunden kan slippes løs.

Træskohage Fyr - Vejle Fjord Hotel

Der er afmærkede stier - "kurveje" - på i alt 20 km, hvor man guides forbi seværdighederne i området ved Vejle Fjord Hotel. Hotellet har udgivet en folder med beskrivelse af kurvejene. Der er en sti fra hotellet ud til Træskohage Fyr.

Fakkegrav - Bankehave

Nedenfor Fakkegrav ligger en meget fin badestrand. I Bankehave kan man gå en tur i den dybe dal langs bækken, der løber ned gennem skoven. Fra Fakkegrav kan man følge skovvejen mod øst til Rosenvold eller mod vest til Vejle Fjord Hotel.

BREJNING

1 Fakkegrav Der er bygget nyt, hvor der tidligere lå pakhús, hotel, restaurant, dansepavillon og købmandsbutik. Fra p-pladsen er der en trappe/sti ned til stranden.

2 Nyvejen Den lige - og eneste - vej gennem skoven mellem Fakkegrav og Rosenvold. Det går bakke op og ned mellem flotte højstammede bøgetræer.

3 Fakkegrav strand Stranden ligger indbydende i den lille vig med skoven som baggrund.

4 Bankehøve En spændende skov, hvor et vandløb har gravet en dyb dal i terrænet.

5 Kildebjerget Opført som enkebolig til Barritskov. Fra 1926 børnehjem for drenge. I dag er Kildebjerget en del af Social Omsorg i Hedensted Kommune og et midlertidigt botilbud til voksne.

6 Langs stranden - Lidt ovenfor Fakkegrav er der en vej over til Vejle Fjord Hotel. Den går ned til fjorden og ind gennem skoven,

7 Vejle Fjord Hotel Der er offentlig parkering ved hotellet og man er velkommen til at gå en tur i parken og i skovene der omkring.

8 Kurveje Rundt om hotellet er der ikke mindre end 20 km kurveje. Motion var en del af behandlingen af tuberkulose, så kurvejene blev anlagt med forskellige sværhedsgrader til gradvis genoptræning.

9 Strandhuset Der er stadig spor - bærbuske og frugttræer - efter den lille have med det lille fiskerhus. Den sidste beboer var fisker, fyrapser og nattevagt på sanatoriet.

10 Træskohage Fyr Der er adgang til det flot restaurerede fyr og man får det store overblik fra balkonen øverst oppe.

11 Græsning Kreaturerne er ansat som naturplejere. De hjælper med at holde invasive arter som "kæmpe bjørneklo" og "kæmpe balsamin" væk fra området. Græsningen hindrer også tilgroning af naturtyper som strandeng og grå/grøn klit. Der er adgang til stranden gennem indhegningen.

12 Den røde lade og hundeskov Man kan søge ly i den gamle trælade, hvor der er bord/bænke. Der er p-plads ved laden og endnu en lidt nede ad vejen. Man må færdes til fods overalt i stats-skoven og der er fri teltning i Grund og Ullerup skove. Der er flere private boliger og haver, som man bedes respektere.

13 Guldhøj Her er ifølge sagnet begravet en guldskat. Alle forsøg på at finde skatten er endt i ulykke, så lad hellere skovlen blive hjemme.

14 Ulleruphus Ved shelterpladsen lå engang et lille husmandssted: Beboerne levede af lidt landbrug og fiskeri, supleret med skovarbejde og anden form for daglejerarbejde. Der er stadig spor efter haven med frugttræer- og buske.

15 Offentlig/Privat Her går skellet mellem den statsejede Ullerup Skov og den private Sønder-skov, der hører under Rohden Gods.

16 Gravsted og Baronessens Eg Inde bag det lave stendige ligger Rohdens ejere 1923-1965, Folmer og Ingeborg Lüttichau, begravet. Egetræet er plantet til minde om baronesse Anne Sophie Lerche.

17 Rohden Gods Der er ikke offentlig adgang til gods og park. Fra dette sted kan man få et godt kig ind til Rohden Gods med den smukke hovedbygning og de renoverede avlsbygninger. Der er klokkespil hver time, og der er et fint kig ind til godset fra sydsiden af søen.

18 Udsigt Det går MEGET stejlt opad til markerne ovenfor ådalen. Der er en enestående udsigt ud over fjord og landskab her oppefra.

19 "Christians hus" - her lå tidligere et fiskerhus, der hørte under Rohden Gods. I dag er der bygget nyt og huset tjener som jagtthytte.

20 Vadested - ved lavvande kan det være muligt at vade over til Daugård Strand herfra - på eget ansvar!

21 Kammerherrevejen De flotte gamle egetræer og buskene langs vejen giver gode betingelser for insekt- og fugleliv.

22 Rohden Å Det er ren guldalder her i ådalen. Her er havørreder og bækørred - og undslupne regnbueørreder fra dambuget ovenfor. Fiskeri er kun tilladt for medlemmer af Vejle Sportsfiskeforening.

23 Grusgrav I 1900-tallet gravede man sand og grus i området, så der opstod en mægtig grusgrav. Det var godt sand, der bl.a. blev brugt ved bygningen af "Den gamle Lillebæltsbro" i 1925-35. I dag er naturen på vej tilbage i den tidligere grusgrav.

24 Årup Mølle Det var godsejer Flemming Lüttichau der begyndte med dambrug ved den gamle vandmølle.

25 Hundsrov Her er en stigning, der kan tage pusten fra selv den bedste cykelrytter. 35 højdemeter på ca. 350 m = 10 % stigning

26 Kohavevej Der er en meget smuk udsigt over Rohden ådal og til fjorden fra p-pladsen her.

27 Vadested - ved lavvande kan det være muligt at vade over til Rohden herfra - på eget ansvar!

28 Daugård Strand Offentlig strand med badebro og toiletter.

29 Daugård Teglværk Teglværket, der lå her fra midt i 1800-tallet til 1925, blev med tiden en stor arbejdsplads med op til 50 ansatte.

30 Askebjerg I "teglværkstiden" var der masser af liv på egnen om sommeren. På Askebjerg åbnede man sommerrestaurant, med dans i ladden og keglebane. Teglværksarbejderne sejlede over og hentede piger fra DK1 Brejninge.

31 Udsigtspunkt Skibsholthus Der er adgang til bakketoppen gennem en låge i indhegningen. Og udsigten deroppefra er turen værd!

32 Vejlefjord Skolen Skolen kombinerer gymnasium med efterskole, grundskole, børnehøve og vuggetsue. Skoleområdet er ikke offentlig tilgængeligt. For at komme til vandrestierne i området kan man parkere ved Askebjerg eller Korshøj.

33 Ulbækhus Engang badehotel hvortil man sejlede med fjordbåden fra Vejle. Det var et populært udflugtsmål med vidt berømte fredagsballer og fornemme kaffeborde. Området blev fredet i 1971 for at stoppe udstykning af 14 byggegrunde til helårshuse.

Rohden Å

Åen har sit udspring langt inde i herredet og har undervejs været forbi bl.a. Bråskov, Urlev og Ørum. På et langt stræk danner åen det gamle skel mellem Bjerre og Hatting herreder. Medlemmer af Vejle Sportsfiskerforening har siden 1957 haft fiskeret i ådalen. Stemmeværkerne ved åens mange møller gjorde livet svært for havørreder og bækørreder. Til gengæld gjorde undslupne regnbueørreder fra dambrugene ved Ørum, Røde Mølle og Årup Mølle åen til et mekka for lystfiskere.

Daugaard Strand fredningen

350 ha ved kysten er fredet for at bevare den smukke udsigt over fjorden og sikre offentlighedens adgang gennem et net af stier.

Vejlefjord Skolen

Skolen blev indviet i 1931 som højskole med gartneri og landbrug.

I dag er der børn og unge i alle aldre fra vuggestue til gymnasium på "Vejlefjord", der har tilknytning til adventistkirken.

Pas på naturen - på turen

På turen rundt hvor land og hav mødes er naturens kræfter tydelige. Er det lavvandet kan man gå langs stranden på lange stræk, men flere steder er der spærret af jord, sten eller træer, der er væltet ned af skrænterne og ligger på stranden og ud i vandet. Her må man søge ind i landet og finde en vej udenom spærringen. I den forbindelse er det vigtigt at huske på "færdselsreglerne" derude:

Man må bevæge sig til fods:

- på offentlige arealer
- på private arealer på anlagte veje og stier
- på udyrkede arealer, der ikke er indhegnet
- på stranden
- på offentlige arealer er der adgang året rundt
- på private arealer er der kun adgang fra kl. 6 til solnedgang

På stranden må man ikke opholde sig nærmere end 50 m fra beboelse og på andre arealer ikke nærmere end 150 m fra beboelser. Husk som gæst at respektere disse afstande og udvis respekt for privatlivet for de mennesker, som bor i området.

Folderen er udarbejdet som en del af projekt "Kysthistorier" under Glud Museum med støtte fra Nordea-fonden, Hedensted Kommunes fælles landdistriktsråd, Friluftsrådet og Glud Museum.

**NORDEA
FONDEN**
Vi støtter gode liv

**HEDENSTED
KOMMUNE**

Friluftsrådet

**Glud
Museum**